

Όταν λέμε Πόντος εννοούμε τον Γεωγραφικό χώρο της Βόρειας Μ. Ασίας που αρχίζει ανατολικά από τα σημερινά σύνορα της π. Σοβ. Ένωσης και Τουρκίας και τελειώνει στον ποταμό Αλυ και πέρα από τη Σινώπη δυτικά και από τα βόρεια παράλια της Μ. Ασίας και προχωρεί νότια μέχρι τις γραμμές Τσόρουμ-Τοκάτης-Νικόπολης-ΑγΝτάγ. Όταν λέμε Πόντιοι εννοούμε τους Έλληνες που κατοικούσαν στην περιοχή αυτή της Βόρειας Μικράς Ασίας από τους αρχαιότετους χρόνους μέχρι το 1922 που με τη συνθήκη της Λωζάνης υποχρεώθηκαν να εκπατριστούν και να εγκατασταθούν σαν πρόσφυγες στον κορμό της μητροπολιτικής Ελλάδος εγκαταλείποντας πατρογονικούς τόπους, τάφους προγόνων, οστά και ιερά και μεταφέροντας μαζί τους το αρχαιοπρεπές γλωσσικό τους ιδίωμα, τον πλούτο των παραδοσιακών τους κληρονομημάτων και τον ιδιόρρυθμο τρόπο ζωής και τον ομαδικό λαϊκό χαρακτήρα τους.

Οι Πόντιοι, οι Έλληνες του Πόντου, είναι οι άποικοι Έλληνες των ανατολικών Ελληνικών αποικιών, όπως οι Έλληνες των δυτικών αποικιών είναι άποικοι στην κάτω Ιταλία. Η μυθολογία μιλάει για Αργοναυτική εκστρατεία του Ιάσονα. Σκοπός το χρυσόμαλλο δέρασ. Το χρυσόμαλλο δέρασ λένε πως συμβολίζει τον πλούτο των παραλίων του Πόντου κι άλλοι λένε πως συμβολίζει την μέθοδο της δέσμευσης των ψηγμάτων του χρυσού από τη χρυσοφόρο γη, μέσω του πυκνού τριχώματος του δέρματος του ακατέργαστου των προβάτων, μέθοδο που έμαθαν οι Έλληνες από τους γηγενείς λαούς των περιοχών εκείνων.

Εκείνοι που ξεκίνησαν τις πρώτες αποικίες στον Πόντο ήταν οι Μιλήσιοι, οι κάτοικοι της Ιωνικής Μιλήτου, των παράλιων της Μικράς Ασίας. Ίδρυσαν την αποικία της Σινώπης κι ακολούθως έγιναν οι αποικίες της Αμισού, των Κοτυώρων, της Κερασούντας και των Αθηνών κοντά στα σημερινά σύνορα Σοβιετικής Ρωσίας, που και σήμερα υπάρχει σαν μία άσημη όμως πολίχνη, με το όνομα Ετηνα.

Κοντά στις πόλεις αυτές, που αναφέραμε παραπάνω ιδρύονται και η Τρίπολης και η Οινόη, που ο Παυσανίας θέλει την μεν Τρίπολη αποικία της Αρκαδικής Τριπόλεως, την δε Οινόη αποικία της Οινόης της Αττικής.

Στους Βυζαντινούς χρόνους ο Μέγας Κωνσταντίνος μετέβαλε τον Πόντο σε επαρχία του κράτους καθώς και Ιουστινιανός που όρισε πρωτεύουσα της επαρχίας την Τραπεζούντα. Ο δεσμός Αυτοκρατορίας και Πόντου διατηρείτε μέχρι την κατάληψη της Κωνσταντινουπόλεως από τους Φράγκους το 1204, οπότε δημιουργούνται το κράτος της Νικαίας και η αυτοκρατορία της Τραπεζούντας από τους Κομνηνούς, που η ζωή της στάθηκε

έναν συνεχή αγώνα εναντίον βαρβάρων φυλών και κυρίως των Τούρκων, στους οποίους και υπέκυψε το 1461 ύστερα από οκτώ χρόνια από την κατάληψη της Κωνσταντινουπόλεως από τους Τούρκους το 1453. Επακόλουθο της καταλήψεως τότε της Τραπεζούντας ήταν οι σφαγές, οι λεηλασίες και ο βίαιος εξισλαμισμός. Ο εναπομείνας πληθυσμός κατέφυγε στα ενδότερα ορεινά της χώρας και πλήρης μαρασμός επικράτησε. Αργότερα όμως, όταν παρουσιάστηκε η ανάγκη της εκμεταλλεύσεως του υπογείου πλούτου της χώρας, ο κατακτητής αναγκάστηκε και πάλι να δώσει προνόμια στους Έλληνες τεχνίτες, εμπόρους και κυρίως στους μεταλλουργούς και έτσι να ξαναρχίσει μία νέα άνθηση, που φτάνει μέχρι το 1922 που ο Ποντιακός Ελληνισμός ξεριζώνεται από τη γη του.

Σε όλη τη διάρκεια των αιώνων αυτών, που πέρασαν από τον πρώτο αποικισμό, ο Πόντος κράτησε αλώβητη την ελληνικότητα του όπως παραδέχθηκε και ο αμφισβητίας Φαλμεράϋερ, ανέπτυξε τον ιδιόχρωμο πολιτισμό του, θεράπευσε τις επιστήμες και ανέπτυξε την οικονομία του. Μας έδωσε στην αρχαιότητα τον κυνικό Διογένη, τον Ηρακλείδη τον Πολιτικό, τον Διΐφιλο, τον Στράβωνα, στον Μεσαίωνα τον Βησσαρίωνα και τόσους άλλους και στους Νέους Χρόνους τους Καρατζάδες, τους Μουρούζηδες, τους Υψηλάντες κ.λπ. Στην Τραπεζούντα τον 7ο αιώνα πρώτευσε η περίφημος αστρονομική της σχολή και στον Πόντο παρουσιάστηκε και ανδρώθηκε η Ακριτική ποίηση, στο αρχαιοπρεπές ποντιακό γλωσσικό ιδίωμα του που πλήθος είναι τα ακριτικά τραγούδια. Στον Πόντο παρουσιάστηκε το ιστορικό γεγονός του Κρυπτοχριστιανισμού, της κρυφής δηλαδή λατρείας του Χριστού από βιαίως εξισλαμισθέντες Έλληνες, που στα φανερά υποκρίνονται τους Μωαμεθανούς και στα κρυφά, σε υπόγεια και κρύπτες, λειτουργούν, βαπτίζονται, παντρεύονται από τότε και μέχρι σήμερα που βρίθουν στην περιοχή του Πόντου.

Από τον 17ο αιώνα λειτουργεί το περίφημο "Φροντιστήριο της Τραπεζούντας" και κατά τον 19ο αιώνα και απομίμησή του ιδρύεται το Φροντιστήριο της Αργυρούπολης. Στην Αμισό λειτουργεί πλήρες γυμνάσιο, η Κερασούντα, τα Κοτύωρα, η Σινώπη απαιτούν τα ημιγυμνάσια τους και σε όλα τα ελληνικά χωριά του Πόντου λειτουργούν δημοτικά σχολεία και σχολαρχεία. Δεκάδες εκατομμύρια δαπανιούνται για τη συντήρηση όλων αυτών των εκπαιδευτηρίων που τα καλύπτουν οι οργανωμένες ελληνικές κοινότητες κι ας έχει αραιωθεί ο πληθυσμός με τις μετοικεσίες στη Ρωσία λόγω των αλλεπάλληλων τουρκικών διωγμών των τελευταίων πενήντα ετών. Η πρώτη δεκαετία του παρόντος αιώνα ήταν ο τελευταίος σταθμός της προόδου του Ελληνισμού του Πόντου, που, κατά τους μετριότερους υπολογισμούς, έφτανε το μισό εκατομμύριο ψυχές.

Οι Νεότουρκοι, ακολουθώντας γερμανικές καθοδηγήσεις, επεδίωξαν, με κάθε μέσο, την εξόντωση των αλλοθρήσκων κατοίκων του κράτους των, επειδή φοβόταν την αυξανόμενη οικονομική τους ακμή και την πρόοδό τους σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής, εν αντιθέσει προς την τουρκική φυλή που συνεχώς έφθινε. Οι Βαλκανικοί πόλεμοι και ο πρώτος παγκόσμιος πόλεμος επιτάχυναν την εκτέλεση των προγραμμάτων τους αυτών. Με το

πρόσχημα της ασφαλείας των παραλίων τους έβαλαν σε λειτουργία το σατανικό πρόγραμμα να εξοντώσουν τους αλλόθρησκους με εκτοπίσεις. Μετά, το Κεμαλικό καθεστώς με σφαγές, πείνα, δίψα, διωγμούς εξολόθρευσε όσο μπόρεσε το χριστιανικό κόσμο, ώσπου με την συνθήκη της Λωζάνης το 1923 μετοίκησαν στην Ελλάδα οι Έλληνες του Πόντου, και στην Τουρκία οι ελάχιστοι Τούρκοι του ελλαδικού χώρου. Η εκρίζωση αυτή των Ελλήνων του Πόντου είναι από τα πρωτοφανή εγκλήματα στην ανθρώπινη ιστορία.

Ύστερα από 28 αιώνες ζωής ένας λαός εκριζώθηκε από τη γη του αφήνοντας πατρογονικές εστίες, σπίτια, εκκλησίες, τάφους προγόνων και ρίχτηκε στις ακτές της Ελλάδος. Η Μακεδονία, η Θράκη, οι μεγάλες ελληνικές πόλεις, η Αθήνα, η Θεσσαλονίκη, ο Πειραιάς, η Πάτρα, ο Βόλος, η Καβάλα, η Δράμα και άλλες πολλές περιοχές είναι οι χώροι όπου προσπάθησαν και ρίζωσαν οι δυστυχισμένοι αυτοί εξασθενητές από την πατρίδα τους. Και ο Πόντος σήμερα μένει έρημος, σπαρμένος από ερείπια χωριών, εκκλησιών, σχολείων, χορταριασμένους τάφους προγόνων, καθυστερημένος πολιτισμικά και οικονομικά. Μαρασμός και εγκατάλειψη, στασιμότητα και φτώχεια η εικόνα του.

Στην μητροπολιτική Ελλάδα, οι Πόντιοι, ενάμιση εκατομμύριο ψυχές σήμερα, εκλεκτό τμήμα του ελληνικού έθνους, μπόλιασαν μαζί με τους άλλους πρόσφυγες τον ελληνικό κόσμο με την προοδευτικότητα, την εργατικότητα, την έφεση στην οικονομία, στις επιστήμες και τον πολιτισμό, και συντέλεσαν και συντελούν στην αναγεννητική προσπάθεια του έθνους, κράτησαν και κρατούν με πείσμα τον παραδοσιακό τους πλούτο, το αρχαιοπρεπές γλωσσικό τους ιδίωμα, που είναι η πιο γνήσια επιβίωση της αρχαίας ιωνικής διαλέκτου, τα τραγούδια τους, τους χορούς τους και τους μεταλαμπαδεύουν στις επερχόμενες γενιές. Με τα επιστημονικά τους σωματεία και το θαυμάσιο θέατρό τους, τα περιοδικά και εφημερίδες διασώζουν τον κληρονομημένο πολιτισμό τους, με τις ενώσεις και τους επαρχιακούς συλλόγους τους καλλιεργούν την παράδοσή τους και στις ανθούσες κωμοπόλεις και στα προοδευτικά χωριά τους ζουν και πορεύονται με γνώμονα πάντα την ποντιακή ζωή και την ποντιακή τους συνέχεια.